

**Národní technické muzeum
Archiv pro dějiny techniky a průmyslu**

Heinz Vilém (4. 7. 1876 Praha – 7. 12. 1946 Praha)
1905-1945

INVENTÁŘ

NAD č. 753
evidenční pomůcka č. 274

PhDr. Zdeněk Vácha
Praha 2006

Obsah:

1. Medailon	2
2. Vývoj a dějiny fondu.....	3
3. Archivní charakteristika fondu.....	3
4. Stručný rozbor obsahu fondu	3
5. Záznam o uspořádání fondu	3
Použité prameny a literatura.....	4
Osnova:	4
Inventář.....	5
Rejstříky:	8
Rejstřík věcný:	8
Rejstřík jmenný:	9
Rejstřík místní:	10
Rejstřík institucí:	12

Heinz Vilém (4. 7. 1876 Praha - 7. 12. 1946 Praha)

Sportovní redaktor a novinář, odborný spisovatel, tajemník Národních Listů

1. Medailon

Vilém Heinz se narodil 4. 7. 1876 v Praze. Sport, který ke konci 19. století zažíval nebyvalý rozmach, ho oslovil do té míry, že pro něj zanechal medicínských studií. Od studia ho jmenovitě měla odvést cyklistika. Ještě dříve, než se se studii definitivně rozloučil, stačil se stát členem Klubu mediků-cyklistů v Praze na Královských Vinohradech. Cyklistickému sportu se věnoval i jako činovník ve výboru České ústřední jednoty velocipedistů (ČÚJV), a to nejprve ve funkci pokladníka, poté jednatele. Již dříve byl zakládajícím členem řečnického a literárního klubu Slavie, po jehož přerodu v klub cyklistický v něm pracoval o to usilovněji. Aktivně se tomuto sportu věnoval i v několika závodech, kdy jezdil na tandemu jako vodič. Sportu se ale věnoval především jako „člověk pera“.

Mezi Heizovy oblíbené sporty (kromě cyklistiky) patřila kolem roku 1900 především kopaná (v letech 1903-1904 byl předsedou českého fotbalového svazu), žurnalisticky uváděl do českých zemí lední hokej (v „Cyklistovi“ vydal jeho první česká pravidla), tzv. bicycle polo (irské, hrané pálkami), veslařinu.

Ve stejné době začíná „pracovat“ jako publicista – nejdříve ve sportovní redakci Národní Politiky jako spolupracovník dr. Práchenského, poté začal přispívat do Sportu (Bastl), vedl sportovní hlídku v Hlase národa. Mezi lety 1902-1914 vedl týdeník Sport a Hry, který v roce 1902 spolu s J. V. Kaufmannem založil. Zde měl rozsáhlou a pravidelnou automobilovou rubriku. V roce 1906 převzal po zakladateli Karlu Čuprovi sportovní rubriku v Národních Listech. V tomto periodiku během I. světové války převzal po Gabrielu Moudrém i psaní vojenských přehledů a agendu redakčního sekretáře. Později začal přispívat i do Motor Journalu. Již v prvním desetiletí 20. století přispíval do zahraničního tisku (např. v letech 1905 a 1906 do francouzského sportovního časopisu l'Auto).

V prvním desetiletí 20. století se začal také věnovat dalším dvěma sportům, které ho doprovázely až do konce života - motorismu a letectví. Motorismu se začal věnovat již v roce 1900, kdy tehdy ještě z povinnosti publikoval v „Cyklistovi“ příspěvek o prvních motorových dvoukolkách Laurin & Klement. O čtyři roky později si již sám pořídil řidičský průkaz. Heinz má podíl na tvorbě tehdy užívaného motoristického názvosloví.

V rámci leteckého novinářství byl opravdovým průkopníkem – patřil mezi první letecké cestující, neboť byl po Jaroslavu Kalvovi (redaktor, později šéfredaktor sportovní části Národní Politiky) dalším, koho vzal letec Jaroslav Kašpar na palubu svého letadla. Bylo to 10. 12. 1911.

Během doby se vypracoval na špičkového sportovního publicistu. Tři roky před vznikem Syndikátu československých novinářů spoluzakládal v roce 1923 Klub sportovních novinářů, jehož se stal prvním předsedou, kterým byl až do roku 1940.

Za svou činnost ve sportovní žurnalistice a sportu vůbec byl mnohokrát oceněn. V roce 1935 získal cenu Stanislava Gutha-Jarkovského – cenu Československého olympijského výboru – za přínos k propagaci sportu vůbec (především motorového), byl jmenován čestným členem České ústřední jednoty velocipedistů ČÚJV (již dříve byl členem výboru), čestným členem JAWA klubu ČSR (1945).

Vilém Heinz zemřel po nemoci 7. prosince 1946 v Praze.

2. Vývoj a dějiny fondu

Zatím neidentifikovaný způsob nabytí.

3. Archivní charakteristika fondu

Torzo osobní pozůstalosti po Vilému Heinzovi bylo uspořádáno podle pořádacího schématu Archivu NTM pro pořádání osobních pozůstalostí.

Fyzický stav archiválií je úměrný stáří dokumentů. Vnitřní skartaci nebylo nutné použít.

4. Stručný rozbor obsahu fondu

Fond 753 Heinz Vilém je torzem nejen z hlediska časového úseku, ale i obsahu. V rámci všech základních skupin, do kterých bylo možné dochovaný materiál roztřídit (I. Životopisný materiál, II. Korespondence, IV. Písemnosti z veřejné činnosti, V. Ilustrační materiál a VIII. Sbírky), se dochovaly pouze jednotlivosti bez vazeb mezi sebou. Za zmínku tak stojí alespoň torzo korespondence (II. b) a c) a dále fotografická část sbírek (VIII.) dokumentující počátky českého motoristického závodění.

5. Záznam o uspořádání fondu

Fond č. 753 Heinz Vilém v době od března do května 2006 uspořádal a inventář k němu v Archivu Národního technického muzea sestavil PhDr. Zdeněk Vácha.

Použité prameny a literatura

A NTM, f. 752 Kalva Vilém

bus: Vilém Heinz mrtev ... Cyklista, ročník 1946, č. 15, 20. 12. 1946, s. 1-2

Heinz Vilém, Můj motocyklový křest. Motor revue, roč. 22, č. 451, 5. 2. 1943, s. 442-444

Jer.: Dva, kteří neznali oddechu. Motorista, 22. 7. 1936

pa: Redakteur V. Heinz – 60 Jahre. Prager Presse, 3. 7. 1936.

Vlt.: Šedesátka Viléma Heinze-Henryho. Národ, 4. 7. 1936.

Osnova:

I. Životopisný materiál

I. a) Osobní doklady

II. Korespondence

II. b) Korespondence jednotlivců

II. c) Korespondence úřadů a institucí

IV. Písemnosti z veřejné činnosti původce

IV. a) Činnost redaktorská

V. Ilustrační materiál o původci fondu

V. a) Fotografie původce

V. b) Vzpomínky, oslavné projevy

VIII. Sbírky

VIII. a) Motorismus

VIII. b) Letectví

VIII. c) Sport

VIII. d) Nezařazeno

Inventář

	I.	ŽIVOTOPISNÝ MATERIÁL			1
	I. a)	<u>Osobní doklady</u>			1
1	I. a)	Průkazy dopisovatele francouzského sportovního žurnálu l'Auto	2	1905, 1906	1
	II.	KORESPONDENCE			1
	II. b)	<u>Korespondence jednotlivců</u>			1
2	II. b)	Dráb Zdeněk (1/0)	1	s. d.	1
3	II. b)	Hrob Jaroslav (1/0)	1	1933	1
4	II. b)	Klement Václav (1/0)	1	1926	1
5	II. b)	Lošan Josef (1/0)	1	s. d.	1
6	II. b)	Matějček Stanislav (1/0)	1	1935	1
7	II. b)	Ronovský V. a kol (1/0)	1	1934	1
8	II. b)	Stejskal Adolf (1/0)	1	1913	1
	II. c)	<u>Korespondence úřadů a institucí</u>			1
9	II. c)	Autoklub RČS, Československý klub automobilistů (3/0)	3	1922, 1924	1
10	II. c)	Jawa klub ČSR (1/0)	1	1945	1
11	II. c)	Ministerstvo národní obrany. Výchovný odbor při hlavním štábu. 6. oddělení - tělesné výchovy (1/0)	1	1923	1
	IV.	PÍSEMNOSTI Z VEŘEJNÉ ČINNOSTI PŮVODCE			1
	IV. a)	Činnost redaktorská			1
12	IV. a)	Příspěvky do Heinzem redigovaných periodik	11	1927-30./20. stol., s. d.	1
	IV. a)	- D[ráb] Z[deněk], Naše sportovní letectví	1	1931-	1
	IV. a)	- Lošan Josef, Návštěvou v plachtařské metropoli v Lounech a na jeho letišti Ranské hoře	1	s. d.	1
	IV. a)	- Rezler Josef, Výškové rekordy dosažené letouny ve světle historie	1	1933-	1
	IV. a)	- Svoboda L., Standardisace kovových letadel ku dovršení rivality ve vzduchu	1	30. léta 20. stol.	1
	IV. a)	- Svoboda L., Statistika, nad kterou má radost německá říše. Pravidelnost německé aviatiky stoupla na 98%	1	1933	1
	IV. a)	- Šíd Jan, O našem sportovním letectví	1	1933	1
	IV. a)	- ?, Dojmy z dnešního Německa	1	s. d.	1
	IV. a)	- ?, Match králů vzduchu Detroyta a Doreta	1	1934	1
	IV. a)	- ?, Touha mít vlastní střechu nad hlavou ...	3	1927-	1

inv. č.	sign.	obsah	ks.	datace	uk. j.
V.		ILUSTRACNÍ MATERIÁL O PŮVODCI FONDU			1
V. a)		<u>Fotografie a vyobrazení původce</u>			1
13	V. a)	Heinz Vilém coby organizátor závodů	3	2/2 20./20. stol.	1/kr.
	V. b)	Vzpomínky, oslavné projevy			1
14	V. b)	Narodil se Henri-Heinz, veselme séééé .... (báseň k Heinzovým narozeninám)	1	s. d.	1
VIII.		SBÍRKY			1
VIII. a)		<u>Motorismus</u>			1
15	VIII. a)	Tisky, strojopisy	7	1910-1928	1
	VIII. a)	- Association internationale des automobile-clubs reconnus: Statuts et reglements intérieurs	1	1927	1
	VIII. a)	- l'Auto - redakce: Instrukce pro korespondenty	3	1914, s. d.	1
	VIII. a)	- Automobilové rekordy: Tabulka rekordů rychlostí, docílených od roku 1898 až do roku 1928; Automobil-Weltrekords einst und jetzt	2	1928, s. d.	1
	VIII. a)	- Nařízení ministeria vnitra v dohodě s ministeriem obchodu, ministeriem veřejných prací a s ministeriem financí ze dne 28. dubna 1910, jímž se vydávají bezpečnostní ustanovení policejní pro jízdu jízdných silostrojů (automobilů, motorových vlaků a motorových kol). RGBI, No. 81	1	1910	1
16	VIII. a)	Fotografie		před 1914-20./20. stol.	1/kr.
	VIII. a)	- Soutěž ČKM v Dobříši	27	před 1914	1/kr.
	VIII. a)	- Soutěže/závody ostatní	8	20. léta 20. stol.	1/kr.
	VIII. a)	- Společenské: Návštěva Vacuum oil company a. s.; pohřeb předsedy AK RČS prof. Otokara Kukuly	2	1925, s. d.	1/kr.
VIII. b)		<u>Letectví</u>			1
17	VIII. b)	Letec Zdeněk Lhota	8	1925-1926, s. d.	1/kr.
	VIII. b)	- Rukopisy: Imatrikulační list k letadlu Avia BH 9 L-BONF (+ 1 foto); Cestovní zápisník k letadlu Avia BH 9 L-BONF; Povolení k přeletu Maďarska pro letadlo Avia BH 9 L-BONF pro cestu ČSR-Jugoslávie-Itálie a zpět.	3	1925	1/kr.
	VIII. b)	- Tisky: novinové výstřižky o Lhotově cestě Praha-Bělehrad-Bukurešť-Sofie-Jassy-Lvov-Varšava-Praha	2	1926?	1/kr.
	VIII. b)	- Foto: Zdeněk Lhota, Zdeněk Lhota a Avia BH, Zdeněk Lhota a Avia BH v davu v době křížového letu Praha-Bělehrad-Bukurešť-Sofie-Jassy-Lvov-Varšava-Praha	3	1926, s. d.	1/kr.
18	VIII. b)	Letci Chamberlin C., Bird, Acosta B., aj. (foto)	1	s.d.	1/kr.
19	VIII. b)	Přelet Atlantického oceánu: Colli Francois, Nungesser Charles (foto)	3	1927	1/kr.
20	VIII. b)	Letadla: Avia HB 11 L-BONH; Dewoitine (foto)	2	po 1925, s. d.	1/kr.

inv. č.	sign.	obsah	ks.	datace	uk. j.
	VIII. c)	<u>Sport</u>			1
21	VIII. c)	VIII. olympiáda Paříž 1924: identifikační průkaz na jméno Eberley (bez fotografie)	1	1924	1
22	VIII. d)	<u>Nezařazeno</u> (foto)	3	s. d.	1/kr.

Rejstříky:

Rejstřík věcný:

automobilismus	
- bezpečnost provozu	15
- rekordy	15
bezpečnost	
- provozu	15
cestování	
- Německo III. říše	12
doklady	
- biografické	14
- osobní	1
letadla	
- Avia BH 11 L-BONH	20
- Avia BH 9 L-BONF	17
- Dewoitine	20
- standardizace	12
letectví	
- Acosta Bert	18
- Avia BH 11 L-BONH	20
- Avia BH 9 L-BONF	17
- Byrd Richard Evelyn	18
- Colli Francois	19
- Dewoitine	20
- Chamberlin Clarence	18
- let přes Atlantický oceán	19
- Lhota Zdeněk	17
- Německo III. říše	12
- Nungesser Charles	19
- plachtářství	12
- sportovní	12
- standardizace	
-- kovová letadla	12
- výškové rekordy	12
- závody	12
motorismus	
- Association internationale des automobile-clubs reconnus	15
- bezpečnost provozu	15
- Kukula Otakar	16
- l'Auto	15
- rekordy	15

- Vacuum oil company a. s.	16
- závody	16
-- Šestidenní	16
Olympiáda	
- VIII. Paris 1924	21
periodikum	
- l'Auto	1
rekordy	
- výškové	12
sport	
- letectví	12
- Olympiáda	
-- VIII. Paris 1924	21
závody	
- organizace	13
žurnalistika	1

Rejstřík jmenný:

Acosta Bert	
- letec	18
Byrd Richard Evelyn	
- letec	18
Colli Francois	
- let přes Atlantický oceán	19
- letec	19
Detroyt	12
Doret Marcel	12
Dráb Zdeněk	2, 12
Eberley	
- VIII. olympiáda Paříž 1924	21
Gutt	
- motocyklový závodník	16
Heinz-Henry Vilém	13
Hrob Jaroslav	3
Chamberlin Clarence	
- letec	18
Jeřábek	
- motocyklový závodník	16
Kalva Jaroslav	
- sportovní redaktor	16
Klement Václav	4

Kukula Otokar	
- pohřeb	16
Lhota Zdeněk	
- letec	17
Lošan Josef	5, 12
Mařík František	
- dovozce motocyklů Indian do RČS	16
Matějček Stanislav	6
Melzer J.	
- motocyklový závodník	16
Nungesser Charles	
- let přes Atlantický oceán	19
- letec	19
Nušl	
- motocyklový závodník	16
Rezler Josef	12
Rindler Viktor	
- motocyklový závodník	16
Ronovský V.	7
Řehák	
- motocyklový závodník	16
Stejskal Adolf	8
Stokuč E.	
- motocyklový závodník	16
Svoboda L.	12
Šíd Jan	12
Trčka	
- motocyklový závodník	16

Rejstřík místní:

Bělehrad	
- cesta Zdeňka Lhoty	
-- Praha-Bělehrad-Bukurešť-Sofie-Jassy-Lvov-Varšava-Praha	17
Bukurešť	
- cesta Zdeňka Lhoty	
-- Praha-Bělehrad-Bukurešť-Sofie-Jassy-Lvov-Varšava-Praha	17
ČSR	
- cesta Zdeňka Lhoty	
-- ČSR-Jugoslávie-Itálie a zpět	17
Dobříš	

- soutěž ČKM	16
Itálie	
- cesta Zdeňka Lhoty	
-- ČSR-Jugoslávie-Itálie a zpět	17
- Merano	16
Jassy	
- cesta Zdeňka Lhoty	
-- Praha-Bělehrad-Bukurešť-Sofie-Jassy-Lvov-Varšava-Praha	17
Jugoslávie	
- cesta Zdeňka Lhoty	
-- ČSR-Jugoslávie-Itálie a zpět	17
Louny	
- letectví	
-- plachtářství	12
Lvov	
- cesta Zdeňka Lhoty	
-- Praha-Bělehrad-Bukurešť-Sofie-Jassy-Lvov-Varšava-Praha	17
Maďarsko	
- cesta Zdeňka Lhoty	
-- ČSR-Jugoslávie-Itálie a zpět	17
Merano	
- Itálie	16
Německo	
- cestování	12
- letectví	12
Paříž	
- VIII. olympiáda 1924	21
Praha	
- cesta Zdeňka Lhoty	
-- Praha-Bělehrad-Bukurešť-Sofie-Jassy-Lvov-Varšava-Praha	17
- pohřeb prof. Otokara Kukuly	16
Ranská hora	
- letectví	
-- plachtářství	12
Sofie	
- cesta Zdeňka Lhoty	
-- Praha-Bělehrad-Bukurešť-Sofie-Jassy-Lvov-Varšava-Praha	17
Varšava	
- cesta Zdeňka Lhoty	
-- Praha-Bělehrad-Bukurešť-Sofie-Jassy-Lvov-Varšava-Praha	17

Rejstřík institucí:

Association internationale des automobile-clubs reconnus	15
Autoklub RČS	9
- Kukula Otokar	16
Československý klub automobilistů	9
Český klub motoristů	16
Jawa klub ČSR	10
l'Auto	15
- francouzský sportovní žurnál	1
Ministerstvo národní obrany	
- Výchovný odbor při hlavním štábu. 6. oddělení	
-- tělesné výchovy	11

Název: Heinz Vilém (4. 7. 1876 Praha – 7. 12. 1946 Praha)
Časové rozmezí: 1905-1945
Počet evidenčních jednotek: karton 1; fotografie, alba, svitkové filmy 52 (fotografie)
Počet inventárních jednotek: 22
Rozsah: 0,035 bm
Stav ke dni: 15. 5. 2006
Zpracoval: PhDr. Zdeněk Vácha
Sestavil archivní pomůcku: PhDr. Zdeněk Vácha
Počet stran archivní pomůcky: 12
Schválil archivní pomůcku: PhDr. Jan Hozák, 28. 4. 2006

Nově vymezené a revidované evidenční jednotky při GI 2012-2013.

datum provedení GI: 19. 4. 2013

výčet ověřených a nově zjištěných evidenčních jednotek:

-úřední knihy a rukopisy – rukopisy – 12 (1927-[1939]) – inv. č. 12, 14,

-kartony – 1 (1905-1945)

-fotografické archiválie: fotografie na papírové podložce – 52 (1914-1930) – inv. č. 13

-celkový počet (dílčích) evidenčních jednotek: 184

ověřená metráž archiválií: 0,07 bm